Vrste pravniških poklicev

Danska

Ta oddelek vsebuje pregled pravniških poklicev na Danskem.

Tožilci

Organizacija

Dansko tožilstvo (*den danske anklagemyndighed*) spada v pristojnost ministrstva za pravosodje. Tožilstvo sestavljajo vodja državnega tožilstva (*rigsadvokaten*), državni tožilci (*statsadvokaterne*) in policijski komisarji (*politidirektørerne*).

Vodja državnega tožilstva vodi kazenski postopek pred vrhovnim sodiščem in sodeluje tudi na obravnavah pri **specializiranem sodišču za obtožbe in obnovo postopka (*Den Særlige Klageret*)**.

Vodja državnega tožilstva je nadrejen drugim tožilcem in nadzoruje njihovo delo. Vodja državnega tožilstva obravnava tudi pritožbe zoper odločitve državnih tožilcev na prvi stopnji.

Vloga in pristojnosti

Naloge in organizacija tožilstva so določene v poglavju 10 **zakona o organizaciji pravosodja (*retsplejeloven*)** (členi 95 do 107).

Naloga tožilstva je, da v sodelovanju s policijo in v skladu z zakonom o organizaciji pravosodja sodno preganja storilce kaznivih dejanj. Člen 96(2) določa, da mora tožilstvo vse postopke voditi s hitrostjo, ki ustreza naravi zadeve. Tožilstvo mora pri tem zagotoviti, da se sodno preganjajo kazensko odgovorne osebe, vendar tudi, da se ne preganjajo nedolžne osebe („načelo nepristranskosti“).

Šest regionalnih državnih tožilcev vodi kazenski postopek, in sicer pritožbe ter sojenja s poroto, pred višjimi sodišči in nadzoruje, kako policijski komisarji obravnavajo kazenske zadeve. Regionalni državni tožilci obravnavajo tudi pritožbe zoper odločitve policijskih komisarjev v zvezi s sodnim pregonom.

Nazadnje državni tožilci obravnavajo odškodninske zadeve v zvezi s kazenskim pregonom in pritožbe zoper policijo.

Državni tožilec za hujša dejanja gospodarskega kriminala (*Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet*) izvaja pregon hujših dejanj finančnega kriminala na nacionalni ravni.

Državni tožilec za posebne mednarodne kazenske zadeve (*Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager*) izvaja pregon mednarodnih kaznivih dejanj, storjenih v tujini, vključno s kaznivimi dejanji zoper človečnost in vojnimi zločini.

Policijski komisarji delujejo kot tožilci pred okrožnimi sodišči (prva stopnja) in so tako – poleg vodenja policije – odgovorni za preiskave, ki jih izvaja policijsko okrožje, ter dejavnosti lokalnega tožilstva.

Sodniki

Organizacija

Svet za imenovanja v pravosodju (*Dommerudnævnelsesrådet*) je pristojen za predložitev predloga **ministru za pravosodje** za sodna imenovanja, razen za imenovanje predsednika vrhovnega sodišča. Minister za pravosodje v praksi vedno upošteva priporočila sveta.

Disciplinske postopke v zvezi s sodniki ali drugim sodnim osebjem, ki ga zaposlujejo danska sodišča, obravnava specializirano sodišče za obtožbe in obnovo postopka (*Den Særlige Klageret*).

Sodna uprava Danske (*Domstolsstyrelsen*) je splošno odgovorna za usposabljanje in izobraževanje sodnega osebja na sodiščih.

Vloga in pristojnosti

Poklicni sodniki na Danskem na splošno niso specializirani za določeno področje. Sodniki so lahko imenovani na stalni ali začasni (nadomestni) položaj. Sodniški pomočniki (*retsassessorer*) in namestniki sodnikov (*dommerfuldmægtige*) običajno obravnavajo manjše zadeve (npr. zadeve, ki jih predložijo sodni izvršitelji).

Sodniki porotniki (*lægdommere*) z nekaterimi pomembnimi izjemami sodelujejo v vseh kazenskih postopkih, ki jih obravnavajo sodišča prve in druge stopnje. Sodniki strokovnjaki (*sagkyndige domsmænd*) lahko sodelujejo v civilnih zadevah prve in druge stopnje. Sodniki porotniki in sodniki strokovnjaki so imenovani za štiriletni mandat.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij obiščite:

Spletišče združenja sodnikov Danske (*Den Danske Dommerforening*)

Domačo stran združenja namestnikov sodnikov (*Dommerfuldmægtigforeningen*)

Povezavo na dokument z informacijami o sodnih uradnikih PDF (361 Kb) en

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki (*advokater*)

Odvetniki

Zasebni odvetniki

Vsi danski odvetniki so člani **odvetniškega združenja Danske (*Advokatsamfundet*)**, ki je bilo ustanovljeno leta 1919.

Odvetniki v podjetjih in odvetniški pripravniki (*advokatfuldmægtige*)

Odvetniki in odvetniški pripravniki so člani združenja odvetnikov in odvetniških pripravnikov (*Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige – FAAF*), ki je del združenja odvetnikov in ekonomistov Danske (*Danmark Jurist- og Økonomforbund – Djøf*). Djøf je največji danski sindikat in zastopniška organizacija za študente in osebe, zaposlene na področju prava, uprave, državne uprave, raziskav, izobraževanja, komunikacije, gospodarstva ter političnih in družbenih ved. Sindikat ima približno 50 000 članov, zaposlenih na teh področjih. Zasebni odvetniki predstavljajo približno 900 od nekaj 1 500 članov združenja FAAF.

Odvetniki v podjetjih

Odvetniki v podjetjih so člani odvetniškega združenja Danske, vendar se lahko tudi odločijo pridružiti združenju odvetnikov v podjetjih Danske (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*). Trenutno približno dve tretjini članov združenja DVJ predstavljajo odvetniki z dansko odvetniško licenco. Združenje DVJ na splošno zastopa strokovne interese odvetnikov v podjetjih. Združenje si poleg tega prizadeva za boljše poznavanje in razumevanje dela odvetnikov v podjetjih ter za boljše poznavanje in razumevanje vse večjega pomena tega dela za podjetja, javne organe, nevladne organizacije in družbo nasploh.

Združenje DVJ je član **Evropskega združenja odvetnikov v podjetjih** (ECLA).

Razlika med zasebnimi odvetniki in odvetniki v podjetjih

Na Danskem za **odvetnike v podjetjih**, ki imajo odvetniško licenco, veljajo popolnoma enaka pravila kot za zasebne odvetnike. Zakon o organizaciji pravosodja ne razlikuje med tema kategorijama odvetnikov in oboji so vključeni v odvetniško združenje Danske.
To v bistvu pomeni, da imajo odvetniki v podjetjih enak pravni status kot ostali odvetniki, kar zadeva kodeks poklicnega ravnanja (*advokatetiske regler*), poklicno skrivnost, zaupen odnos med odvetniki in njihovimi strankami itd. Vendar pa je bil kodeks poklicnega ravnanja spremenjen tako, da zajema odvetnike v podjetjih ob upoštevanju posebnih okoliščin njihovega dela.
Načelo zaupnega odnosa med stranko in odvetnikom, ki velja za odvetnike v podjetjih, torej izhaja iz istih pravil kot za zasebne odvetnike. Sodišča do zdaj še niso preverila, ali je standard za odvetnike v podjetjih enak ali nižji od standarda za druge odvetnike.
Edina izjema od pravila, v skladu s katerim imajo odvetniki v podjetjih enak pravni status kot ostali odvetniki, se nanaša na to, koga lahko zastopa odvetnik v podjetju. Pravna možnost delovanja kot odvetnik v podjetju se obravnava kot tiha izjema od člena 124 zakona o organizaciji pravosodja o vrsti podjetja, za katerega lahko dela odvetnik.
Zato lahko odvetniki v podjetju naziv „odvetnik“ uporabljajo izključno, kadar zastopajo podjetje ali organizacijo, ki jih zaposluje, razen če imajo ti odvetniki tudi zasebno odvetniško prakso. Če delodajalec odvetnika v podjetju prosi, da pravno svetuje stranki ali članu, to pomeni, da odvetnik v podjetju svojega dela ne more opravljati, razen če ima tudi zasebno odvetniško prakso, v okviru katere lahko stranki ali članu zagotovi pravno svetovanje.
Če odvetnik v podjetju nima tudi zasebne odvetniške prakse in pravno svetuje stranki ali članu, ki je potrošnik, ter se svetovanje izvaja za tržne namene, se za odvetnika v podjetju uporablja zakon o pravnem svetovanju (*lov om juridisk rådgivning*) z eno izjemo: zakon se ne uporablja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo sindikati in nevladne organizacije. Razlog za to izjemo je, da se takšno svetovanje ne zagotavlja za tržne namene in se na splošno šteje za storitev, ki presega splošne storitve, ki jih sindikat zagotavlja svojim članom v okviru uresničevanja svojih glavnih ciljev.
Pravno svetovanje, ki ga potrošniku zagotovi delavec sindikata z odvetniško licenco, zato urejajo izključno splošna pravila o deliktih ali kvazideliktih, kodeks poklicnega ravnanja pa ga ureja le posredno. V skladu s tem kodeksom (glej člen 126(4) zakona o organizaciji pravosodja) odvetnik (v nepoklicni vlogi) ne sme ravnati na način, ki ni primeren zanj, kadar opravlja delo odvetnika v poslovnih ali finančnih zadevah.

Zakon o pravnem svetovanju

Pravno svetovanje, ki se zagotavlja potrošnikom za tržne namene, od julija 2006 ureja ločen zakon, ki se uporablja ne glede na izobrazbo osebe, ki zagotavlja svetovanje. V zakonu je izrecno navedeno, da se ne uporablja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo odvetniki pri opravljanju samostojnega odvetniškega poklica. Prav tako se ne uporablja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo sindikati ali nevladne organizacije, saj se tako svetovanje ne šteje za svetovanje za tržne namene (glej zgoraj). Poleg tega zakon ne zajema pravnega svetovanja, ki ga zagotavljajo finančna podjetja in ki je zajeto z zakonom o finančnem poslovanju, če minister za gospodarstvo izda pravila o dobri praksi na zadevnem področju.
Kot je že bilo navedeno, pa to ne pomeni, da pravno svetovanje, ki ga zagotavlja oseba z odvetniško licenco, ni urejeno z zakonom. Če odvetnik v podjetju, ki ima odvetniško licenco, zagotavlja pravni nasvet potrošniku (tj. osebi, ki ni njegov delodajalec), pri tem pa nima tudi zasebne odvetniške prakse, to storitev zajema zakon o pravnem svetovanju, če se pravni nasvet šteje za nasvet za tržne namene.

Glavne značilnosti zakona o pravnem svetovanju so naslednje:

pravni svetovalec mora ravnati v skladu z dobrimi praksami pravnega svetovanja. To pomeni, da mora svetovalec svoje naloge opravljati temeljito, vestno in v skladu z utemeljenimi zahtevami, ki izhajajo iz upoštevanja najboljših interesov stranke. Svetovanje se zagotovi dovolj hitro; .
sporazumi o pravnem svetovanju morajo biti v pisni obliki;
pravni svetovalec ni zavezan k sklenitvi zavarovanja civilne odgovornosti, vendar mora sklenjeni sporazum vsebovati informacije o teh zadevah;
pravni svetovalec mora stranko obvestiti o stroških pravnega nasveta;
pravni svetovalec ne sme prejeti sredstev v skrbniških skladih;
pravni svetovalec ne sme izvajati nalog, pri katerih ima osebni ali finančni interes;
pravni svetovalec ravna v skladu s pravili o dobri praksi pravnega svetovanja, ki jih izda minister za pravosodje. Varuh pravic potrošnikov nadzira, ali pravni svetovalci ravnajo v skladu z zakonom in pravili o dobri praksi.

Pravne zbirke podatkov

Te informacije so na voljo na spletišču odvetniškega združenja Danske.
Spletišče vsebuje informacije o odvetniškem poklicu na Danskem in seznam oseb, ki opravljajo odvetniški poklic.

Drugi pravniški poklici

Organizacije, ki zagotavljajo pravno pomoč

Institucije, ki zagotavljajo pravno pomoč, se nahajajo po vsej Danski. Vsi, ki želijo prejeti pravno pomoč, se lahko obrnejo na oddelek za civilne zadeve (*Civilstyrelsen*), kjer bodo napoteni na najbližjo institucijo. Naslov je:
Oddelek za civilne zadeve
Toldboden 2, drugo nadstropje
8800 Viborg
Tel.: +45 33 92 33 34
E-naslov: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk
Zadnja posodobitev: 15/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.